

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Dve izjavi o istem vprašanju

GOVOR HERRIOTA IN IZJAVA NEIMENOVANEGA FAŠISTA.

Vse evropski, in seveda tudi naši javnosti so še v dobrem spominu besede francoskega ministrskega predsednika Eduarda Herriota v Toulousi, s katerimi se je zavzel za sporazum med Francijo in Italijo. Od takrat še ni tako daleč, zdi se nam, kakor da je bilo šele včeraj, in vendar se je v tem času marsikaj dogodilo in spremenilo. Francija po Herriotovi demisiji že tretjo vlado: odšel je Herriotov naslednik Paul-Boncour in prišel Daladier, rimski poslanik Francije pa je postal Henry de Jouvenel, Herriotov kandidat in emisar. Zato je govoril na Svečnico Eduard Herriot na »Université de Genève« le kot poslanec francoskega parlamenta, a čisto nekaj drugega kakor v Toulousi! Če hočemo spoznati razliko med obema govoroma, potem je najbolje, da ponovimo besede sedanjega, saj ne potrebujejo nobenega komentarja. Herriot je dejal:

»Za časa, ko sem bil predsednik vlade, sem se trudil na vse načine, da se ustvari francosko-italijansko prijateljstvo. Priznati pa moram, da so se vsi moji zadevni poskusi ponesrečili. Vzrok je v prvi vrsti to, da vprašanje francosko-italijanskih odnosov ni tako enostavno, kakor si predstavljajo nekateri sentimentalci in da so voditelji države onstran Alp prežeti z realizmom. Kar se tiče vojnih spominov, so bili v Italiji namerno zabrisani, in vsi Mussolini-jevi pooblaščenici izjavljajo francoskim ministrom kadarkoli se ventilira vprašanje sporazuma, da ne žele govoriti o prošlosti, temveč samo o sedanjosti in bodočnosti. Italija stoji — je nadaljeval Herriot — na čelu pokreta, katerega končni smoter je sprememba sedanjega položaja v Evropi, in sicer brez ozira na to, ali gre za versajski, senžermenski, trianonski ali nevijski mirovni dogovor. Toda Italija hoče, da se ta revizija mirovnih pogodb izvrši tako, da ona sama ne bo izgubila niti ene same koristi, ki jo je dobila od svetovne vojne!»

Nadalje je govoril Herriot o nevarnosti, ki bi nastala v primeru teritorialnih sprememb v Evropi in dejal: »Te spremembe bi se izvršile pač samo na račun onih držav, ki mejijo na Italijo, držav, katerim je spoštovanje in nespremenljivost mednarodnih pogodb življenjsko vprašanje. Mogoče je sicer, da se hoče izvršiti revizija mirovnih pogodb mirnim putem, a jaz o tem delu zelo dvomim, ker fašistični režim smatra vojno kot eno onih redkih sredstev, ki morejo dvigniti

in preroditi narod. Na vsak način pa smo mi Francozi opozorjeni na dejstvo, da ne smemo zanemarjati sorodnosti Hitlerjevih teorij s fašistično filozofijo. Jaz sem zaradi tega doživel neuspeh glede svojih prizadevanj, da ustvarim zблиžanje z Italijo, in sicer na eni strani zato, ker obtožuje Rim Francijo, da hoče obdržati svojo hegemonijo v Evropi, na drugi pa zato, ker nam Italija zameri naše iskreno prijateljstvo z Jugoslavijo. Zato je zaenkrat treba delati na to, da se izboljšajo odnosi med Rimom in Beogradom!»

Skoraj istočasno, ko je Herriot izgovoril navedene besede, je pa objavil krakovski »Ilustrowani Kurjer Codzienny« razgovor svojega dopisnika Edvarda Ligockega z nekim »odličnim rimskim fašistom« v Nick, katerega imena noče navesti. V tem razgovoru je dejal fašist med drugim tudi to, da fašistična Italija nikakor ne veruje, da bi moral takozvani sedanji »mir« trajati še dolgo. »Mi Italijani ne moremo več mirno gledati, kar se dogaja v Jugoslaviji (trogirski levi) in bomo zato že v najkrajšem času spravili pred ženevski forum vprašanje italijanskih narodnih manjšin na Jadranu (Kje so? Op. ur.). Nihče ne pričakuje, da bo to prvi kamen, ki bo sprožil plaz. Takoj nato se bodo odprla še nova vprašanja: alžasko-lotarinsko, sedmograško, macedonsko, pomorjansko itd. (Kje je ostalo primorsko? Op. ur.) A glavno je vendar, da bo prvo prišlo v ogenj vprašanje Dalmacije! Vse to bo ustvarilo atmosfero, ki bi lahko zanetila požar. Borili se bomo proti Versaju, ki nam ni dal niti Dalmacije niti obljubljenih kolonij. V našem programu je obnovev rimskega cesarstva. V ta namen se bomo sporazumeli z Nemčijo in razdelili interesne sfere. Restavriral bomo monarhijo Habsburžakov pod protektoratom Mussolinija. Anglija je nezadovoljna s francosko politiko in bo za neko ceno ostala neutralna. Z njo bomo delili oblast na Sredozemskem morju, a mi bomo dobili svoje starorimske pokrajine: Tunis, Alžir, Korziko in Nico. Glavno je sedaj, da obstojata dva velika tabora: Italija, Nemčija, Rusija, Madžarska, Avstrija, Bolgarija, Turčija in Albanija ter: Francija, Belgija, Poljska, Češkoslovaška, Rumunija, Jugoslavija in Španija. Mi bomo v primeru spopada ta drugi blok razbili ali vsaj oslabilili.»

Primerjava teh dveh izjav govori pač zadosti jasno o dejanskem stanju stvari!

Japonska ofenziva v Jeholu

PREDSEDNIK JAPONSKE DELEGACIJE V ŽENEVI GROZI Z NOVO SVETOVNO VOJNO. POT EK BOJEV V JEHOLO.

LONDON, 7. februarja. Predsednik japonske delegacije v Ženevi je izjavil uredniku »Sunday Expressa«, da je obveščen, da bo odbor devetnajstice uporabil sankcije proti Japoncem na podlagi čl. 6 pakta Društva narodov. Če bi se to res zgodilo, bi nastale nevarne posledice, ki bi pomenile novo svetovno vojno.

LONDON, 7. februarja. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Mukdena, da so Japonci pričeli vojno akcijo za okupacijo pokrajine Jehol. Japonski bojni oddelki so že prečkali klance, ki so visoko zamešeni s snegom. Japonci računajo, da bodo do najpozneje 20. t. m. zavzeli glavno mesto Jehol in več drugih važnih strateških točk.

LONDON, 7. februarja. Tukašnje kitajsko poslaništvo je dobilo službene in-

formacije, da so japonske čete na ozemlju pri Hajljuju pričele novo bojno akcijo. Napad, ki so ga napravili japonski pehotni polki s sodelovanjem mongolskih in mandžurskih čet na kitajske položaje pri Hajljuju, je bil odbit. Bitka, v katero so posegli tudi kitajski prostovoljci, je bila precej dolga in krvava ter so se morali Japonci naposled s težkimi izgubami umakniti. Na bojišču so pustili okrog 50 mrtvih, med katerimi je bilo 30 vojakov mandžurske armade. Ob istem času so štiri japonske letala bombardirala kitajske postojanke, vendar so bila vsa štiri sestreljena od kitajskih strojnih pušk. Po odbitem napadu je japonsko topništvo otvorilo na kitajske postojanke besen ogenj in razrušilo vse utrdbe v dolžini 5 km.

Angleško ogorčenje proti Avstriji

NA DANAŠNJI SEJI PARLAMENTA BO VEČINA NASTOPILA PROTI POSOJILU AVSTRIJI. — POSLEDICE TIHOTAPLJENJA OROŽJA. — POSVETOVANJA V ŽENEVI.

LONDON, 7. februarja. Angleška spodnja zbornica se je sestala danes k novemu parlamentarnemu zasedanju, ki bo, po dosedanjih znakih sodeč, zelo zanimivo. Na dnevnem redu je predlog zakona o jamstvu angleške vlade za posojilo Društva narodov Avstriji v znesku 4,3 milijona funtov šterlingov. Ob tej priliki se bo ostro kritiziralo stališče vlade tako od opozicionalne kakor tudi od vladne strani, ker nihče ne odobrava tega posojila. Nasprotniki predloga poseben naglašajo, da se tako izpreminja kratkoročno posojilo v dolgoročno. Umestnejše bi bilo, da bi dala Anglija denar svojim brezposelnim delavcem. Pri tej priliki se bo tudi poudarilo, da ni treba v vzhodni Evropi podpirati niti ene države, ker se tamkaj vodi politika, ki neizbežno vodi do vojne, kar potrjuje tudi nedavna hirtenberška afeta.

ŽENEVA, 7. februarja. Tukašnji krogi napeto zasledujejo razjasnjevanje hirtenberške afete v zvezi z velezanimivimi

razkritji socialnih demokratov v avstrijskem parlamentu. Včeraj je imel Paul-Boncour daljšo konferenco z zastopniki male antante in Poljske. Obširno se je razpravljalo vprašanje, ali bo zadeva predložena Društvu narodov ali se bo še enkrat poskusila likvidirati po diplomatskem potu. Z ozirom na to, da se angleški in francoski diplomati boje, da bi imela razprava Društva narodov nevarne posledice za potek razorožitvene konference, je bilo sklenjeno, da bosta napravili Anglija in Francija še eno demaršo na Dunaju. Zastopniki Francije in Anglije bodo zahtevali na Dunaju brezpogojno vrnitev vseh pošiljk orožja italijanskemu pošiljatelju, ali pa se bo orožje uničilo v prisotnosti mednarodne komisije. Isto velja za pravkar na Madžarsko utihotapljeno orožje. Če se bo avstrijska vlada temu skušala izogniti, je zadevna razprava pred Društvom narodov skoraj gotova stvar.

Vedno ostrejši kurz v Nemčiji

NAREDBA O ZAŠČITI NEMŠKE DRŽAVE. — ZAHTEVE »STAHLHELMA«. — HITLER V MONAKOVEM.

BERLIN, 7. februarja. Včeraj opoldne je bila izdana naredba o zaščiti nemške države. Prvi del vsebuje prepoved političnih shodov v poostrenejši obliki, kakor je to bilo navadno doslej. Glede tiska so dosedanje odredbe močno poostrene. Dočim so bili listi poprej lahko ustavljeni za 4 tedne, je sedaj ta doba podaljšana na 6 mesecev.

BERLIN, 7. februarja. Predsinočnim je imel »Stahlhelm« svoje zborovanje, na katerem je njegov poveljnik major Stefani prečital zakonski predlog, da se uvede za veleizdajalce smrtna kazen in da se proti tisku odrede najstrožji ukrepi.

Zlasti se morajo prepovedati vsi listi, ki pišejo proti državnim interesom. Iz države naj se izženejo vsi tujci, ki imajo službe v Nemčiji.

BERLIN, 7. februarja. Krvavi nemiri so se sinoči v Berlinu ponovili, prav tako pa tudi v ostalih nemških mestih. V bojih med narodnimi socialisti in komunisti je bilo ubitih 5 oseb, večje število pa je bilo nevarno in lahko ranjenih.

BERLIN, 7. februarja. Kancelar Hitler je prispel v Monakovo, kjer se pripravljajo na bodoče volitve. Baže se je Hitler odrekel svoje kancelarske plače.

Zakon o volitvah narodnih poslancev

BEOGRAD, 7. februarja. Odbor za proučevanje predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev je končal svoje delo in napravil več sprememb in dopolnitev. V dravski banovini bo voljenih odsele 29, poprej 25 poslancev. Vsak administrativni okraj dobi po 1 mandat, ljubljanski in ptujski pa po 2. Mesta izven sedežev banovin, ki imajo nad sto tisoč prebivalcev, dobijo lasten mandat. Ljubljana dobi 2 mandata. Spreminjevalni predlog obsega še nekaj sprememb oziroma dopolnitev glede predsedstva državnega odbora, sestave državne kandidatne liste, kandidiranja v treh volilnih edinicah, seštevjanja glasov in opredelitve mest kot posebnih volilnih enot.

Nemčija ostane federativna

BERLIN, 7. februarja. Včeraj dopoldne je imel podkancelar von Papan daljšo konferenco z voditeljem bavarske ljudske stranke. Ob tej priliki je von Papan poudaril, da je absoluten pristaš federativne ureditve države in da glede tega nihče ne namerava v sedanji državni vladi ničesar spremeniti, zlasti pa ne na Bavarskem. Zato so vsa nerazpoloženja, ki so se polavila na Bavarskem, brez vsake podlage.

HUGENBERGOVCI ZA MONARHIJO.

BERLIN, 7. februarja. Hugenbergov naslednik v vodstvu nemške nacionalne stranke von Wintersfeld je izjavil novinarjem, da bodo nemški nacionalci storili vse kar je v njihovih močeh, da dosežejo povratak Hohenzollerncev in omogočijo povratak monarhistične državne oblike.

POTOVANJE MUŠANOVEGA V PARIZ

SOFIJA, 7. februarja. Doznava se, da bo bolgarski ministrski predsednik Mušanov v drugi polovici februarja odpotoval v Pariz. Na tej poti ga bo spremljal tudi finančni minister Štefanov in pa upravnik državnih dolgov. V Parizu bo imel Mušanov konferenco s porteri obveznic bolgarskih predvojnih dolgov.

»ATLANTIQUE« JE BIL ZAŽGAN?

BERLIN, 7. februarja. V zvezi s preiskavo o požaru, ki je nastal na francoskem prekomorniku »Atlantique« je bilo več moč posadke uničenega parnika aretiranih radi suma, da so ogenj podtaknili. Pri zasliševanju so zašli mornarji v protislovja, ki so prisilila komisijo, da je odredila tudi aretacijo mnogih prič.

KOBILICE V ARGENTINI.

PARIZ, 7. februarja. Iz Buenos Aires poročajo, da so kobilice uničile v argentinski pokrajini Kajdobi vse sadje in tobačne nasade ter 80 odstotkov pšenične žetve.

Dnevne vesti

Občni zbor organizacije JRKD za IV. mestni okraj

Sinoči je imela krajevna mestna organizacija JRKD za četrti okraj v gostilni Dergas na Koroški cesti svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članov in somišljenikov vsedržavne stranke. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bil razviden nagel napredek organizacije, ki šteje že nad 400 članov. Občnega zbora so se udeležili tudi narodni poslanec g. dr. Pivko, senator dr. Ploj in okrožni tajnik g. dr. Vauhnik. Po poročilih je prvi povzel besedo narodni poslanec dr. Pivko, ki je v stvarnih izvajanjih obsodil delo punktašev, nato pa obrazložil novi volilni zakon in politični položaj v državi. O našem narodnem gospodarstvu, denarstvu in gospodarski krizi je spregovoril senator dr. Ploj, o organizatoričnem delu in načrtih pa okrožni tajnik dr. Vauhnik. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov in se soglasno priključili obsodbi razdiralcev našega edinstva. Z ogorčenjem so vzeli na znanje, da preganjajo po nekaterih mariborskih tovarnah tujerodci slovenske delavce in izrazili zahtevo, da se vnese v novi finančni zakon uredba, po kateri naj bi bani uredili najemninsko vprašanje in da se zboljša položaj državnih uslužbencev in delavcev, kakor tudi položaj industrijskega delavstva. Narodna zastopnika sta obljubila, da bosta tolačila vse te zahteve na merodajnih mestih. Sledile so nato volitve novega odbora organizacije in je bil soglasno izvoljen za predsednika posestnik Izidor Benko, za podpredsednika železničar Martin Lenarčič, za tajnika Vinko Kovačič, za blagajnika Anton Gorše, v odbor pa: Ignac Vadnal, Josip Kreševič, Andrej Klanišek, Anton Fikuš, Ivan Hauptman, Karl Žiberna, Jože Prašelj, Jakob Kranjc, Josip Gajšek, Janko Kuster in France Golob.

NAJ NE BO MARIBORČANA, ki ne bi prišel drevi ob 20. uri v veliko Union-sko dvorano na koncert v korist najbednejših slojev mesta Maribora. Koncert se bo ponovil za dijaštvo tukajšnjih srednjih in meščanskih šol jutri popoldne ob 17. uri istotam.

Petdesetletnica naše zveste naročnice. V soboto je slavila god in petdesetletnico rojstva perica ga. Veronika Lepenkova, zvesta naročnica našega lista od začetka izhajanja. Želimo ji še mnogo let zdravja in življenja!

Srebrni jubilej Weixlove trgovine. V dobi pred svetovno vojno je bil slovenski trgovec v Mariboru bela vrana. Slovensko trgovstvo in obrtništvo se je moralo trdo boriti z nemškim, ki je imelo takrat zlata tla v Mariboru. Eden redkih slovenskih trgovcev je bil tudi g. Vilko Weixl, ki se je pred petindvajsetimi leti osamosvojil in odprl v Gosposki ulici št. 33 majhno trgovino s papirjem in knjigarno. Ker je v njegovo trgovino pridno zahajalo slovensko dijaštvo, in ker je g. Weixl dobil stike tudi s podeželskim ljudstvom, je njegova trgovina pri takratnih majhnih dohodkih lepo uspevala. Kmalu si je pridobil večji blagovni kredit in stopil v trgovske zveze s podeželskimi trgovci ter tako utrdil svojo trgovino. Na kolesu je prepoštoval vso Slovenijo po trikrat na leto s svojo vzorčno kolekcijo, kar je izdatno povečalo število njegovih podeželskih odjemalcev, da se je moral preseliti v večje prostore na Glavni trg v sedanjo Osetovo hišo. G. Weixl je sodeloval takrat pri vseh narodnih društvih in si tako pridobil lepo število slovenskih odjemalcev, da je moral svojo trgovino še razširiti. Po vojni pa se je preselil v sedanje prostore v Jurčičevi ulici in je danes njegova trgovina največja te stroke v Mariboru. Pred 13 leti je otvoril tudi knjigovoznico in jo po letih izpopolnil ter opremil z najmodernejšimi stroji. Izložbe njegove trgovine so vedno prvovrstno opremljene in vzbujajo splošno pozornost. Tako je g. Vilko Weixl postal iz skromnega trgovskega sotrudnika po 25 letih ugleden slovenski trgovec. Ob srebrnem jubileju svojega podjetja bo obdaril vsakega odjemalca, ki bo nakupil pri njem v času od 1. do 15. t. m. najmanj za 10 Din, z lepim spominčkom.

Moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda priredita v četrtek 9. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma **družabni večer**, na katerega vabita vse odbornike in odbornice, članstvo in druge narodnjake. V prepričanju, da Mariborčani še umejo ceniti pomen naše narodno-obrambene organizacije, pričakujejo odbora številno udeležbo. Na tem družabnem sestanku se bodo sponatano sprožile misli, kako naj bi obe podružnici v bodoče najuspešneje delovali.

Pravilno tolmačenje zakona o taksah na stavbna in uporabna dovoljenja. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je razposlalo te dni mestnim občinam in vsem davčnim upravam v Sloveniji odredbo, v kateri jih opozarja na pravilno tolmačenje predpisov taksnega zakona o taksah za stavbna in uporabna dovoljenja mestnih občin, odnosno okrajnih glavarstev. Finančno ministrstvo je namreč na prošnjo finančnega ravnateljstva izdalo pojasnilo, da izdajajo gradbena dovoljenja za zasebne stavbe, ki niso namenjene javni uporabi, po gradbenem zakonu mestne občine, oziroma okrajna glavarstva. Zato bi bilo treba plačati občinsko-mestno takso. Očine izven meja predvojne Srbije pa nimajo po zakonu odobrenih kolkov. Dokler ne bo uredil tega vprašanja novi občinski zakon, bo treba plačevati za gradbeno dovoljenje državno takso, to je v državnih kolkih, prav tako za linijo in niveleto ter za uporabno dovoljenje. Ti kolki se nalepijo na dovoljenju samem. Vsakdo, kdor prosi za uporabno dovoljenje, mora v prošnji navesti vrednost stavbe in plačati takso. Komisija pa mora na kraju preceniti vrednost stavbe, oziroma rekonstrukcije ali popravila ter tako pravilno odmeriti takso in določiti presežek, ki bi ga bilo treba naknadno plačati.

Ustanovitev Društva absolventov državne trgovske šole v Mariboru. Po vzgledu ljubljanskih tovarišev je izšla tudi iz krogov tukajšnjih absolventov in absolventin državne trgovske šole pobuda za ustanovitev društva absolventov državne trgovske šole v Mariboru. Smoter društva je ščititi interese absolventov in absolventin napram delojemalcem, da jim olajša socialen položaj, ki sta ga omajala današnja neugodna konjunktura in stagnacija, in da skrbi za njihovo strokovno naobrazbo, kar bi se dalo doseči s strokovnimi predavanji, ki bi se prirejale po določenem programu. Da bi se ta smoter dejansko uresničil, se je osnoval še pripravljalni odbor in stopil z vodilnimi in merodajnimi činitelji v zadevne stike. Večina absolventov in absolventin, posebno pa starejši letniki so sledeč svojemu poklicu zaposleni in raztreseni po vseh krajih naše banovine. Posledica te okolnosti je bila, da zavzemajo funkcije v sedanjem pripravljalnem odboru absolventi in absolventinje mlajših generacij. Sedanji pripravljalni odbor želi, da bi v odboru sodelovali po možnosti tudi absolventi in absolventinje starejših letnikov, da bi društvo imelo res neko kolektivno obelje. Radi tega se sedanji pripravljalni odbor obrača na absolvente in absolventinje starejših letnikov s prošnjo, da javijo tekom osem dni pisмено svoj pristanek za sodelovanje v odboru omenjenega društva, ker bi bila potem, ko je odbor definitivno konstituiran, vsaka rekonstrukcija za določen čas, ki ga predvidevajo pravila, nemogoča. Vsi tozadevni dopisi naj se pošljejo v že navedenem roku na sledeča odbornika: Franc Uršič, Maribor, Frankopanova ul. 49 tč. predsednik in Ivan Vernig, Maribor, Kralja Petra trg 6, tč. tajnik.

Vložitev davčnih prijav za rentnino. Vsi oni, ki imajo rentnini zavezane dohodke (zakupnine za zemljišča ali opremo, podnajemnine za prazne in opremljene sobe in lokale, obresti od posojil, poslovnih in drugih terjatev itd.) se opozarjajo, da poteče rok za vlaganje davčnih prijav 15. t. m. Kdor ne vloži prijave pravočasno, bo plačal 3 odstotke od davka kot kazen.

Dramski odsek društva »Nanos« se bo prvič predstavil naši javnosti z dramo »Kaj« v nedeljo 12. februarja ob 16. uri v dvorani Zadržne gospodarske banke. Ker je drama iz življenja našega naroda onstran mej, vabimo vse prijatelje društva, da prireditev posetijo.

Osmi večer zgodovinarjev bo v četrtek 9. februarja ob 20. uri v Čitalnici Študijske knjižnice. Predava profesor Anton Oven. Tema: **Franc Ksaver Meško do 1899.** Vsi člani Zgodovinskega društva v Mariboru vljudo vabljani!

Vpokojeno učiteljstvo ima sestanek v četrtek 9. t. m. ob 15. uri v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu. Ker je na sporedu med drugim tudi razgovor o na novo ustanovljenem Društvu jugoslovanskih vpokojencev in vpokojenk v Mariboru, se pričakuje polnoštevna udeležba. — Predsednik.

LETOŠNJA PUSTNA SEZONA!

BOHEMSKA NOČ

PUSTNI TOREK 28. II.
UNION — WHITE STAR

Znižanje cen v mestnem kopališču. Upravni svet Mestnih podjetij je na svoji seji 3. t. m. določil v mestnem kopališču sledeče nove cene (v oklepajih stare): Kadne kopelji tretji razred brez perila 3 (4), s perilom 4 (5) Din; drugi razred brez perila 5 (6), s perilom 6 (8) Din; prvi razred brez perila 7 (10), s perilom 9 (12) Din. Parne kopelji brez perila 8 (12), s perilom 10 (15) Din. Pristojbina za posebno brisačo znaša 1 Din, za posebno ruho pa mesto dosedanjih 3 Din samo 2 Din. Nove cene stopijo v veljavo v torek 7. febr. 1933 in veljajo za vse dni v tednu. Dosedanji 20% povišek ob sobotah in nedeljah potemtakem v bodoče odpade. Dosedaj veljavne stare cene so bile določene že pred 7 leti in danes niso bile več v skladu z namenom mestnega kopališča, še manj naravno s potrebami in gospodarskim stanjem mariborskih prebivalcev. Radi tega je upravni svet MP cene znižal v tako izdatni meri. Razen tega pa se je postavil upravni svet MP na stališče, naj gre izdatna letna subvencija, s katero mora mestna občina pokrivati deficit, izvirajoč iz nepopolnih tehničnih naprav, katerih pa danes radi pomanjkanja sredstev ni mogoče obnoviti, v korist čim več onih številnih Mariborčanov, ki jim ni dano, da bi doma razpolagali z lastno kopalnico. Da se to omogoči, je bilo umestno znižati cene v gornji meri in upravni svet MP pričakuje, da ne boode radi tega dosedanji finančni efekt slabši.

Društvo jugoslovanskih državnih upokojencev v Mariboru. Pravila društva so potrjena. Vljudo vabimo vse jugoslovanske državne upokojence in upokojenke vseh strok iz Maribora in okolice, da pristopijo k novemu društvu ter se udeležijo ustanovnega občnega zbora, ki bo v nedeljo 12. t. m. ob 14. uri v veliki dvorani Nabavljalne zadruge v Mariboru s sledečim redom: poročilo pripravljalnega odbora, čitanje pravil, sprejemanje članov, volitev upravnega odbora in raznoterosti. Enkratna pristojbina znaša 1 Din, mesečna članarina tudi 1 Din. — Pripravljalni odbor.

Umiranje v okolici Poljčan. Zadnje dni je v Poljčanah neprestano zvonil mrtvaški zvon. V Luščki vasi sta umrla Neža Žnidarjeva in Franc Modrič, v Zbelovski gori na dan svoje petdesete obletnice rojstva Micka Gosakova v Križeči vasi 77 letni Franc Lepej, ki je že 7 let ležal, pretekli petek pa v Poljčanah 42letni knjigovodja tvrdke Ed. Suppanz, g. Ivan Birnstingl. Bodi jim lahka domača zemlja!

Kino Union. Do vključno torka film »Iz dnevnika lepe žene« z Lil Dagover in najnovejšim ljubljencem nežnega spola, Hansom Rehmannom. Film, ki sijajno odkriva dušo moderne žene, njene svobodne nazore proste ljubezni in njene posledice. Film poln zdravega humora in vesele vsebine. Pripravlja se najnovejša in najboljša opereta P. Abrahama »Halo Baby« z Marto Eggertovo, Hermanom Thimigom in Ernstom Verebesom.

Grajski kino: Danes zadnji dan sijajni vefilm iz tajnega arhiva Habsburžanov »Johann Orth, rdeči nadvojvoda«. V sredo se prične predvajati prvi domači alpski vefilm »Triglavske strmine«. Krasno filmsko delo posneto na domačih tleh z domačim trudom in napotom. Slovensko zemljo in nje krasote nam kaže ta film: sijaj in lepote našega Triglava in njegove okolice.

Narodno gledališče

Torek, 7. februarja zaprto. (Radi dobrodelne akademije).

Sreda, 8. februarja ob 20. uri: »Švejk« II. del. Premiera.

Četrtek, 9. februarja ob 20. uri »Grofica Marica«. Red B.

Pri ishiasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesja, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter krčnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in mehurnem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tretje sobno streljanje Slovenskega lovškega društva bo jutri ob 20. uri na kegljišču »Plzenske pivovarne« (Tattenbachova ulica).

Predložitev bilanc in letnih poročil ustanov. Vse ustanovne uprave so po čl. 37 pravilnika za uporabljanje zakona o ustanovah (zadružbinah) z dne 12. aprila 1932 dolžne, da predložijo do konca meseca marca vsakega leta ustanovnemu oblastvu t. j. kraljevski banški upravi (prosvetnemu oddelku) letno poročilo o svojem poslovanju v preteklem letu obnem z bilanco za to leto, sestavljeno na dan 31. decembra — in to v izogib kazenskih posledic po § 23. zakona o ustanovah. Ustanove, ki jih upravljajo javne oblasti, pa morajo poslati ustanovni oblasti letno poročilo o svojem delu.

To razglašamo z opozorilom, da vse ustanovne uprave pravočasno predložijo bilanco in letno poročilo o svojem delu potom mestnega načelstva.

Kos se oglašja. Zadnja nedelja je vzbujala nekam mešana čustva: v zimski sliki se ti je porodilo pomladno razpoloženje, zlasti v prisojnih legah, kjer že sili na dan cvetlično zelenje. Tudi ptičji živzav in čivkanje sta bila razigrana. Tenko uho je moglo slišati prvo kosovo žgolenje. Prav tiho, plašno se je oglašil v okoliški rebri, a vendar je pel. Ze 5. februarja — skoraj neverjetno! Okoliški kmet je dvomljivo zmajal z glavo: »Ne bo nič iz tega, ker je prežgodaj. Svečan nosi sukno.« Bomo videli.

Podpora društvu paznikov moške Laznišnice priredi predpustno veselico dne 12. februarja v dvorani gostilne Renčeli na Pobrežju. Vstop prost! Začetek ob 17. uri. Morebitni čisti dobiček je namenjen v društvene dobrodelne namene. K obilni udeležbi vljudo vabi odbor.

Zahvala. Poveljstvo požarne brambelavnic državnih železnic na koroškem kolodvoru izreka iskreno zahvalo vsem, ki so pripomogli kakorkoli, da je zadnja prireditev tako lepo uspela. Zlasti se zahvaljuje trgovcem za prispevana darila srečolova.

Policijska kronika. Preteklo noč je policija aretirala Rama R. in njegove tovariše zaradi prepovedanega krošnjarenja, nekega Alojzja P. radi prepovedanega povratka, nekega Konrada M. radi razgrajanja in zakonski par Antonijo in Andreja V. radi poskušene prevare. Prijavljeni pa so bili France P., Anton S. in Miško T., ker so kolesarili ponoči brez luči ter dva pretepača Stanko N. in Ivan K.

Vlom v trafiko. V noči na nedeljo so neznan vlomilci obiskali trafiko Katarine Denclove na Betnavski cesti in odnesli nekaj tobaka in drugega blaga v vrednosti 230 Din. Denclova je prijavila vlom policiji, ki je poslala tja daktiloskopa, ki pa ni mogel najti nobenih znakov, ker so storilci spretno zabrisali vsako sled.

Ukradene gosli. Pretekli petek je neki dolgoprstnež ukradel iz krčevinske šole rumene gosli in lok v skupni vrednosti 1200 Din. Gosli so izdelek J. Gonza in se pred nakupom svari.

Avto v plamenih. Včeraj dopoldne se je vnel radi defekta v motorju osebni avto ravnatelja Paluca med vožnjo iz mesta v Kamnico. Avto je zgorel in je škoda precejšnja.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti in nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Dolgovi mestne občine mariborske

LANSKO LETO SO SE DOLGOVI ZNIŽALI ZA OKROGLO 3 IN POL MILIJONA. — PLAČANE SO BILE VSE OBRESTI IN ANUITETE.

Da je mariborska občinska uprava lani dobro gospodarila, temu ne more nikdo oporekati. To dejstvo potrjuje lep pribitek ob koncu proračunskega leta in pa dejstvo, da je mestna občina plačala lani vse obresti in anuitete, izvzemši pri Mestni hranilnici, kjer so bile plačane samo obresti. Tudi so se občinski dolgovi lani znižali za 3 milijone 500.797,80 Din, tako da znašajo ob koncu lanskega proračunskega leta 69 milijonov 340.242,53 Din. V letošnjem proračunu se je opustila dosedanja praksa, da se najeta posojila posameznih zakladov proračunavajo samo v dotičnih zadolžitvah, za katere so bila najeta, ker je bil tako točen pregled zelo otežkočen. V letošnjem proračunu so se celokupna posojila mestne občine s podjetji vredstavila med izdatke proračuna. Med dohodki pa povrnejo posamezni zakladi mestnemu zakladu odpadajoče anuitete.

Plačevanje anuitet je najtežje breme za mestno občinsko gospodarstvo, saj tvorijo skoro polovico letošnjega proračuna. Mestno knjigovodstvo in finančni odbor sta v svesti si tega težkega bremena upoštevala finančni efekt davščin in današnje razmere tako, da lahko mirno računata na ugodno bilanco ob zaključku letošnjega leta.

Mestna občina mariborska dolguje največ mestni hranilnici v Mariboru. Od posojila pred preobratom v znesku 1.537.515 je dolžna še 2 milijona 936.867 Din; od posojila za kazinsko poslopje je dolžna 13.000 Din; od vojnega posojila 90.000 Din, kateri znesek pa bo letos v celoti plačan; od tekočega računa 1 milijon 200.000 Din; od posojila za vodovod pred in po preobratu dolguje še 564.941 Din; od posojila za mestno klavnico pred in po preobratu 320.000 Din; od posojila za elektriško podjetje še milijon dinarjev; od tekočega posojila za mestno plinarno 800.000 Din; od posojila za plinarno iz leta 1930. še 800.000 Din. Od tekočega računa za pogrebni zavod 500.000 Din; od posojila za šoferško hišo 1 milijon 750.000 Din; od posojila za avtobusni promet iz leta 1930. 3 milijone 500.000 Din, iz leta 1930. pa 1 milijon 200.000 Din; od posojila za zasebne graditelje iz leta 1930. milijon 402.000 Din (od tega zneska se je porabilo milijon Din za kopališče na Mariborskem otoku, 312.000 pa za adaptacijo mestnih hiš); od posojila za vodovod iz leta 1931. 1 milijon 315.000 Din; od po-

sojil, prevzetih od Spodnještajerske ljudske posojilnice, 11 milijonov, 77.713 Din. Skupno dolguje mestna občina Mestni hranilnici v Mariboru okroglo 29 milijonov Din, za katere plačuje na leto na obrestih in anuitetah 3 milijone 160.253 Din.

Nadalje dolguje Občinski hranilnici na Vrhniki 3 milijone 161.171 Din in plača na obrestih in amortizaciji 450.800 Din; Hranilnici dravske banovine v Mariboru 7 milijonov 845.151 Din in plača na obrestih in anuitetah 784.268; Hranilnici dravske banovine v Celju milijon 105.093 in plača na obrestih in anuitetah 500.000 Din; Hranilnici dravske banovine v Ljubljani 4 milijone 403.217 Din in plača na obveznostih 936.397 Din; Mestni hranilnici v Kranju 6 milijonov 842.822 Din in plača na obveznostih milijon 297.500 Din; Mestni hranilnici v Ljubljani Din 250.000 in plača na obveznostih 20.000

Din; Posojilnici v Mariboru 585.000 Din in plača na obveznostih 107.900 Din; Mestni hranilnici v Radovljici milijon 536.442 Din in plača na obveznostih 238.444 Din; Pokojninskemu zavodu v Ljubljani 5 milijonov 847.632 Din in plača na obrestih in anuitetah 979.689 Din; Okrajni hranilnici v Slovenjgradcu 3 milijone 434.144 Din in plača na obveznostih 411.000 Din; Prvi hrvaški štedionici 500.000 Din in plača na obrestih 12.000 Din; Javni borzi dela v Ljubljani milijon 760.000 Din in plača na anuitetah 80.000 Din; od novega posojila v znesku 4 milijone 500.000 Din in od posojila v znesku 2 milijona 50.000, ki je predvideno za mestno plinarno, plača na obrestih in predvidenih anuitetah 655.028 Din; za zamudne obresti pa je predvidena postavka v znesku 200.000 Din.

Skupno dolguje mestna občina mariborska raznim denarnim zavodom 69 milijonov 340.242 Din in plačuje na obrestih in anuitetah skupno 9 milijonov 549.984 Din.

Sokolstvo

Občni zbor Sokola Maribor matica

KRASEN RAZVOJ OSREDNJE SOKOLSKÉ EDINICE V MARIBORU.

V nedeljo je zborovalo matično in največje sokolsko društvo v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob udeležbi 120 članov in članic. Starosta dr. Boštjančič se je v uvodoma spominjal najvažnejših dogodkov sokolskega življenja v pretekli poslovni dobi, proslave 100letnice rojstva Miroslava Tyrša, praškega zleta, proslave društvene 25letnice in za društvo življenjsko važnega vprašanja primerne lege letnega telovadišča, ki se bo kmalu ugodno rešilo. Končno je omenjal nedavni napad na Sokolstvo v pastirskem listu episkopata, proti kateremu je društvo brzojavno protestiralo pri zvezni upravi in predsedniku vlade.

Nato je bila prečitana poslanica Zveze SKJ in v celoti škofovsko pastirsko pismo, ki je vzbudilo enodušen odpor. Sledila so poročila funkcionarjev, tajnika br. Erhartiča, podnačelnika br. Hvalenca, blagajnika br. Kovača, prosvetarja dr. Kovačiča, gospodarja lutkovnega odseka, statistikarja in društvenega zdravnikarja, iz katerih posnemamo, da je bilo delo v preteklem letu prav živahno. Društvo šteje 994 članov in članic, 155 naraščaja in 332 dece, skupaj 1481 pripadnikov. Vključitve novih sokolskih društev v Mariboru in

najbližji okolici, je ostalo številčno približno na stari višini. Odbor je imel 23 sej. V društvu je telovadilo redno po stanju koncem decembra 634 oseb, od teh 75 članov, 72 članic, 105 moškega, 50 ženskega naraščaja, 126 moške in 206 ženske dece v 14 oddelkih. Prednjaški zbor je štel 26 članov. Telovadi se v 3 telovadnicah, poleti pa na letnem telovadišču. V društvu obstojata tudi plavalni in smučski odsek.

Na zunaj je prišlo telesnovzgojno delo do izraza v mnogih prireditvah, na akademiji, društvenih lahkoatletskih, plavalnih, smučskih tekmah in Silvestroven večeru. Društvo je sodelovalo pri mnogih prireditvah sosednjih sokolskih društev, s posebnim uspehom pa na velikih lahkoatletskih tekmah mariborske sokolske župe. Vsesokolskega zleta v Pragi se je udeležilo 52 članov in članic ter 18 članov naraščaja. Posebno je omeniti, da je matično društvo postavilo vse reprezentativne vrste jugoslovanskega Sokolstva na tekmah za slovansko prvenstvo v odbojki o priliki zleta v Pragi. V jeseni pa so se vrste članov, članic, moškega in ženskega naraščaja udeležile tekem za prvenstvo SKJ v Beogradu in Novem Sadu, ter so si prve tri ponovno priborile naslov državnega

prvaka, vrsta ženskega naraščaja pa II. mesto. V svrhu gojitve družabnosti je priredil prednjaški zbor plesni šoli za članstvo in naraščaj.

Obširno poročilo prosvetarja br. dr. Kovačiča navaja, da je skrbel prosvetni odbor za sokolsko vzgojo s predavanji, ki jih je bilo 7, s številnimi nagovori pred vrsto, z izleti dece, s širjenjem sokolskega tiska, ki šteje v društvu precej naročnikov, ter z 2 zabavama za deco in 1 za naraščaj. Za društveno 25letnico se je izdala lepa spomenica, ki jo je sestavil br. Janko Pirc. Za vzgojo bodočih društvenih funkcionarjev se je priredil devettedenski administrativni tečaj, ki ga je obiskovalo 57 članov in članic. Strokovna knjižnica se je pomnožila na 1224 knjig.

Denarno gospodarstvo je bilo v ključu krizi v ravnotežju. Denarni promet je znašal okrog 280.000 Din, od tega približno 140.000 Din dohodkov. — Glavni dohodek postaja vedno bolj članarina, katere se je nabralo 37.000 Din, dočim izkazujejo prireditve radi prevelikih davčnih obremenitev minimalen prebitok. Izjemo je tvorila tombola, ki je po za- slugi predsednika prireditve br. Rosine dosegla prav dober uspeh. Društvena čistá imovina znaša okoli 76.000 Din brez gradbenega fonda, ki je dosegel že višino 594.000 Din. Glavno postavko fonda tvori posojilo Sokolskemu domu v Rušah, ki je z obrestmi narastlo že na 418.000 Din. Občni zbor je sprejel proračun, ki predvideva 51.500 Din dohodkov in izdatkov, in določil članarino ponovno na 48 Din na leto z željo, da jo čimveč članov poravnava v društveni pisarni, da se prihranijo stroški inkasanta. Iz poročila gospodarja je omeniti, da znaša vrednost inventarja okrog 80.000 Din.

Uspešno je bilo delo lutkovnega odseka, ki šteje pod vodstvom br. Ipavca 8 članov in ensembles 12 članov. Priredil je v preteklem letu nič manj kakor 22 predstav s povprečnim obiskom 245 oseb. Oder se je izpopolnil tako, da predstavlja lutkovno gledališče vrednosti 30.880 Din.

Občni zbor je sprejel vsa poročila z odobravanjem, nakar je bil soglasno sprejet predlog za novo upravo, ki jo tvorijo starosta br. dr. Boštjančič, podstarosta br. Bureš, načelnik Milan Apih, I. podnačelnik Ivo Čelhar, 2. podnačelnik Franjo Vrunč, načelnica Mira Živic, podnačelnici Stana Makuc in Vida Mihalič, prosvetar prof. Modic, I. tajnik Alfred Kralj, II. tajnik inž. Vičič, I. blagajnik Franta Kovač, II. blagajnik Zmago Hren, gospodar Ivan Vičič, nam. Lojze Hlad-

S krvjo mrtvih v novo življenje

Pred dnevi so prinesli svetovni listi senzacionalno vest, da je slavni ruski učenjak dr. Sergij Judine iznašel metodo, po kateri je mogoče kri mrtveca uporabiti za prenos v žile onih bolnikov, katerih življenje se da rešiti samo s transfuzijo krvi.

Dr. Judine je šef ogromne moskovske bolnišnice. Moskva ima danes nad 3 in pol milijona prebivalcev in, kjerkoli se v tem vele mestu zgodi kakršnakoli nesreča, pripeljejo dotično žrtev v Judinovo bolnišnico. Znano je, da je ponesrečenec v takih primerih neprestano v veliki nevarnosti, da umre, če se mu takoj ne pomaga z vbrizganjem nove krvi. Zato potrebuje Judinova bolnišnica velike množine človeške krvi. Razumljivo je, da vzdržuje bolnišnica stalne zveze z ljudmi, ki so vedno pripravljene pomagati v takih primerih s tem, da dajo na razpolago lastno kri. Nekateri delajo to brezplačno iz gole ljubezni do bližnjega, drugi pa zopet zahtevajo za svojo uslugo honorar. Seveda je jasno, da je množina krvi, ki jo posamezni človek v takem primeru more odstopiti, zelo omejena. Zato bi se moglo poskušati mešati kri več ljudi, kar pa je zelo nevarno in je potrebna pri tem največja previdnost. Z ozirom na vse to je bil dr. Judine postavljen pred veliko vprašanje: kje in kako naj si nabavi potrebno količino človeške krvi?

Najlažja rešitev bi bila v tem, če bi se dala človeška kri zamenjati z živalsko. Prvi poskusi so bili napravljeni s kozo in teletom. Pri zelo majhnih količinah

so zabeležili poskusi še kolikor toliko uspehov. Čim je pa šlo za nekoliko večje količine, je redno nastopila katastrofa. Tedaj se je dr. Judine na nekem zdravniškem kongresu spoznal z drugim slovitim ruskim zdravnikom profesorjem Šamovom. Ta mu je zaupal, da je delal uspešne poskuse s psi. Ko so psi skoraj že popolnoma izkrvaveli in ko se je v njih že pričel smrtni boj, jim je vbrižgal v njihova telesa kri psov, ki so bili usmrčeni pred polnimi desetimi urami. Iz zgodil se je čudež! Onemogli psi, ki jih nihče več ni mogel rešiti smrti, so se zaradi prenosa krvi vidno popravljali in so polagoma popolnoma ozdraveli. Ko je dr. Judine poslušal to razlago, se je spomnil vseh onih napol mrtvih nesrečencev, ki so jih vsak dan privajali po raznih nesrečah v njegovo bolnišnico in ki jim ni mogel pomagati le zaradi pomanjkanja človeške krvi. Pred njim so se odprle nove možnosti in takoj je vprašal svojega tovariša:

»Povejte mi, ali verjamete, da bi se dala vaša metoda uporabiti tudi pri ljudeh?»

Šamov mu je odgovoril:

»Svoje poskuse morem vršiti samo s psi in zato ne morem svoje metode uveljavljati tudi pri ljudeh. Toda vi, ki imate na razpolago toliko materiala v ogromni bolnišnici, vi morate na vsak način poskušati, da s tem morda rešite mnogo ljudi!»

Ko se je dr. Judine vrnil v Moskvo, je takoj pričel raziskovati kri mrličev. Pod mikroskopom in po mnogoštevilnih analizah ter proučevanju je ugotovil, da kri v mrtvem človeku prav za prav živi še polnih deset ur po smrti. Z drugimi

besedami: ta kri ima še vedno lastnosti žive krvi in bi bila, če bi se jo moglo uporabiti, v stanju, da postane vir novega življenja.

Toda dr. Judine, ki je sedaj našel ono, kar je toliko časa zaman iskal, dr. Judine, ki je imel v svoji roki tisoče človeških življenj, se je sedaj ustrašil svojega lastnega odkritja. Ni se ga upal izrabiti tudi praktično. Vedel je, da bi ta kri iz mrtvih teles mogla rešiti življenja premnogih ponesrečenih in napol mrtvih ljudi; toda, če bi se pri tem zgodilo kaj nepričakovane, je več kot gotovo, da bi se krivda pripisovala njemu in ne bolezni, proti kateri se je skušal boriti. Od dne do dne je dr. Judine odlašal, da bi obvestil znanstveni svet o svojem važnem odkritju. Čakal je polnih 18 mesecev in se ves čas ni upal poslužiti svojega odkritja pri kakšni operaciji.

Potem se mu je pa nekega dne ponudila prava priložnost. Neki človek je izvršil samomor. Prerezal si je žile na roki in je bil pripeljan v bolnišnico v zadnjih izdihljajih zaradi prevelike izgube krvi. V trenutku, ko je stopil k postelji samomorilca dr. Judine, ni bilo v bližini nikogar, ki bi mu bil mogel ponuditi za transfuzijo potrebno kri. V sosedni dvorani pa je ležalo truplo človeka, ki je pravkar izdihnil in o katerem je dr. Judine točno vedel, da ni bil bolan za nobeno nalezljivo boleznijo in da ni imel ne sifilisa, ne tuberkuloze. Dr. Judine je dal postaviti mrtvečevo truplo poleg postelje samomorilca, nato odprl mrtvečev trebuh in pretočil mrtvečevo kri v telo samomorilca.

Dr. Judine sam priznava, da je bil pri vsem tem tako razburjen, da mu je srce strašno tolklo. Opazoval je samomoril-

čev obraz, na katerem so bili vidni že vsi znaki smrti; ko pa je opazil, kako je z lic izginila smrtna blehost in kako so se nato zganile oči in se pozneje odprle, je spoznal, da se mu je posrečilo iztrgati človeško bitje iz večne teme in ga prenesti zopet v življenje. Srce mu je veselo zadrhtelo in dr. Judine se je čutil zmagovalca.

Po šestih mesecih je dr. Judine ponovil isti poskus. Toda sedaj se je pričelo o tem javno govoriti in je prišel dr. Judine tudi direktno v navskrižje z zakonom. Drugo je namreč reševati na pol mrtve ljudi in drugo je zakon. Toda zakon je zakon. Po zakonu se mora puščati truplo v prvih 24 urah po smrti v miru. Razen tega pa moskovske oblasti tudi niso dovolile pokopa trupel, iz katerih je bila istočena kri.

Toda dr. Judine ni popustil, ker je njegov ugled izredno velik in je njegov vpliv tolik, da se mu je celo posrečilo doseči spremembo zakona. Človeško življenje je pač največji zakon in po njem se mora ravnati vsa zakonodaja. Sedaj je dobil dr. Judine dovoljenje, da sme nadaljevati svoje poskuse, ne da bi prišel pri tem v navskrižje z zakonom.

Dr. Judine je nadaljeval svoje znanstveno delo in odkril metodo, po kateri se da mrtvečevo kri takoj po smrti pretočiti v steklenice in ohraniti svežo in nepokvarjena polnih dvajset dni. V bolnišnici imajo sedaj veliko množino takih steklenic in se »živa« kri iz mrtvih teles uporablja kot enostaven serum. Tako mrtveci tudi brez lastne volje rešujejo življenja napol mrtvih ljudi in v steklenicah je shranjen dragoceni vir življenja samega.

Radislav Rudan

Svakinja

II.

Na veliki Šmaren se je odpeljala Hana s poreškimi fanti v Log na božjo pot in na semenj. Ludovo povabilo, naj se pelje z njim, je odbila, in svaki se je peljal sam. V Logu se nista pogledala. Kakor da bi si bila tuja, sta hodila drug mimo drugega.

Hana je šla v cerkev k veliki maši, potem je stopicala med stojnicami, kupovala srčeta in punčke iz lecta in jih delila fantom. Bila je razigrana in razposajena za tri, da so se za njo ozirale stotere oči radovednih sejmarijev in božjepotnikov. Marsikateri fant si je je zaželel, in če bi bila prilika drugačna, bi bil nastal zaradi nje še pretep.

»Prešmentama punca,« je dejal stari Erzeliček Luda, ko sta se srečala v krčmi, »vsem bo zmešala glave.«

»Katero misliš,« je vprašal Luda.

»Vašo Hano, anti,« je rekel Erzeliček. »Pa saj ni čudno, še meni bi jo, ko bi imel nekaj križev manj.«

Starec se je zarežal, da so se mu na stečaj odprla brezzoba usta. Izpraznil je kozarec, ki mu ga je ponudil Luda, in je vprašal:

»Kje imaš pa Malko? Zakaj si sam?«

»Bolehna je,« je odvrnil Luda. »In tudi hiše ne moremo pustiti kar tako. S posli je križ.«

»Nu, da,« je rekel Erzeliček, »Malka ni bila nikoli trdna. Vsa drugačna je kakor Hana.« Pomežiknil je, si

prižgal pipo, pretehtal svojo misel in jo izbleknul:

»Hano bi bil vzel!«

Luda ga je pogledal kakor lev, ki ga je pičil sršen, da se je starec ves zmanjšal in da je momljal v strahu in zadregi:

»Saj nisem mislil tako. Starost je norost, saj veš, Luda. In beseda ni konj.«

»Pa je lahko slon,« je dejal Luda. »Posebno tam, kjer so jeziki daljši ko kravliji rep. Menda me razumeš?«

»Razumem,« je dejal starec. In potem nista več govorila o Malki in Hani.

Popoldan se je pričelo sejmšče prazniti. Ostali so le še tisti, ki so hoteli k litanijam, in tisti, ki so se napili in so pozabili na dom in na opravilo. Oni iz gorinjskih krajev so se vračali domov preko Vipave. Starejši se v trgu niso ustavljali, mlajši svet se je pa zatekel na ples. Med tistimi, ki so jih premotili glasovi godbe, je bil tudi Luda. Že malo vinjen se je pridrevel s svojim vozom na Hrovatinovo dvorišče, spravil konja in se pomešal med pisano družbo fantov in deklet, moških in žensk. Preril se je do brjarja, se naslonil na ograjo in se zagledal v razposajeno vrvenje mladih parov. Tedaj se je privrta mimo Hana in se ozrla naravnost vanj. Bila je rdeča kakor mak, divja in razgreta od plesa in njen pogled ga je zbedel kakor igla. Zrl je za njo. Požiral jo je z očmi.

»Vsa drugačna je kakor Malka. Njo bi bil vzel!« mu je zašumelo v ušesih, da se je ozrl okoli sebe, kakor bi iskal Erzelička, ki mu je bil to rekel v Logu. Toda Erzelička ni bilo. Bila je le njegova lastna misel, ki

mu je ponovila te grešne starčeve besede. Te misli se je prestrašil. Izvil se je iz gneče k pivcem, sedel za mizo in si naročil vina. Luda je pil, kakor bi hotel v vinu potopiti grešne misli, toda potopiti jih ni mogel.

»Njo bi bil vzel!« mu je brnelo po ušesih.

»Molči, hudobec!« je siknil skozi zobe in iznova pil. Hudobec pa ni umolknil. Z vsakim popitjem kozarcev je postajal glasnejši in predrznejši.

»Taka je ta reč in nič drugačna,« mu je šepetal, »da Malka ni zate. Bolehna je, suha, grda in mrzla. Hana pa je zdrava, polna, lepa in vroča. Ona je smrt, ta je življenje, mladost, veselje. He, kakor bonbonček je.«

»Kakor bonbonček, kakor sladek bonbonček!« je pri-trjeval Luda in pil.

Hudobec pa je nadaljeval:

»Malka ne bo dolgo, zato pazi, da ti Hana poprej ne zbeži. Zakaj si jo pehnil od sebe, bedak? K nji pojdi in si jo vzemi. Tvoja je!«

»Moja, moja,« je pritrdil Luda, kakor bi se prepiral s samim seboj. Dvignil se je in preril na brjar. Stopil je h Hani, jo ujel za roko in zašepetal:

»Pleši z menoj!«

»S teboj?« se je zakrohotala Hana. »Kaj si že porabil, da si mož?«

»Pusti neumnost,« je prosil Luda.

»Zakon ti je neumnost?« se je zakrohotala iznova.

»Ne obračaj besedi!« je siknil Luda, jo prijel za obe dve roki in se vsesal vanjo s svojim pijanim in pohotnoželjivim pogledom.

(Se bo nadaljevalo.)

nik in odborniki Lija Čelhar, Milena Petovar, Leon Erhartič, dr. Mihalič, dr. Pavlič, Ipavec, Prelog, Vidmar, Živic, Rosina, Grgič, Zavodnik, Kuder, poročnik Ilić, Lapajne in Bošnjak ter namestniki: Milena Tušak, Paš, Gobec, inž. Šlajmer, Skaza, Ilich, Boštjančič, Kodrman ml., Pirker, Peter Škofič, nadalje 3 revizorje in častno razsodišče.

Dobro uspeli občni zbor je zaključil br. starosta s pozivom na složno delo, ki naj bo v odgovor na vsę napade še večje in uspešnejše!

Smuški odsek Sokola matice ima svojo sejo jutri v sredo ob 20. uri v društveni šoli. Razen odsekovih odbornikov, ki naj zanesljivo pridejo na sejo, so vabljeni tudi vsi sodelujoči funkcionarji zadnje društvene tekme. Zdravo!

Iz vaditeljskega zbora Sokola Maribor III. Drevi prično vsi vaditelji in vaditeljice vaditi proste vaje za letošnji pokrajinski zlet v Ljubljani. Zato poziva načelnik vse telovadeče članstvo in naradžaj, da pride zanesljivo drevi ob običajnih telovadnih urah v društveno telovadnico na Zrinjskega trgu. — Zdravo!

Sokol Maribor III. Prva letošnja seja nove društvene uprave bo jutri v sredo ob 20. uri v krčevinski šoli. Odborniki naj se seje sigurno udeležijo, ker je na dnevnem redu nekaj izredno važnih točk! — Starosta.

Sport

Dvanajesti občni zbor »Peruna«

Včeraj dopoldne je imel klub kolesarjev in motociklistov »Perun« v restavraciji Narodnega doma svoj 13. redni letni občni zbor. Svoje veliko zanimanje za društvo so pokazali člani in članice z izredno veliko udeležbo.

Otvoril in vodil je občni zbor zasluženi in agilni predsednik društva gosp. Anton Hlešč. Najprej je pozdravil navzoče članstvo, župana občine Tezno gosp. Bezjaka, predsednika kolesarske podzveze g. Jakija in predsednika »Peru-

na« Tezno g. Kumerca. — G. Hlešč je v daljšem govoru podal smernice, ki so vodile klubovo delovanje v preteklem letu. Obžaloval je, da zaradi splošne gospodarske krize klub ni tako uspeval, kakor bi moral. Na to so posamezni funkcionarji podali svoja poročila o podrobnem delovanju. Namesto odsotnega tajnika je podal tajniško poročilo g. Hlešč. Klub šteje danes 70 aktivnih kolesarjev in 55 motociklistov. Število članstva je ostalo nespremenjeno, in sicer 254. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podala gđ. Vidičeva, je razvidno, da znaša premoženje kluba z inventarjem vred 10.100 Din. To dokazuje, da se je dobro gospodarilo. Dirkalni vodja g. Šibenik je v svojem poročilu naštel vse lanske lastne prireditve kluba in one, katerih so se udeležili klubovi člani. Vseh dirk so se z lepimi uspehi udeležili dirkači »Peruna«. Po kratkem odmoru so nato sledile volitve, in je bila izvoljena naslednja nova uprava: častni predsednik g. Ivan Kvas, predsednik: gosp. Anton Hlešč, tajnik Motoh, blagajnik Žerjav, dirkalni vodja Šibenik; odborniki: Jaki, ga. Švarcova, Starman in Kovač. Nadzorni odbor: Močivnik in Jelinek.

Nato je g. Kumerca referiral o delovanju tezenskega »Peruna«, in g. Črepinko o motociklistični sekciji.

Pri raznoretostih so spregovorili še gg. Kvas, Bačnik in imenu SK Železničarja, Bezjak, Jaki, ga. Švarcova in drugi. Nato je predsednik g. Hlešč zaključil občni zbor, ki je pokazal lepo harmonijo in navdušenost za kolesarski in motociklistični sport, kakršne bi si želeli v vsakem društvu!

Pričetek tekem FIS. Včeraj so se pričela v Inomestu velika smučarska tekmovanja mednarodne smučarske zveze (FIS), in sicer tekmovanja v specialnem smuku. Start je bil na Glungezerju (2500 m), cilj pa v bližini mesteca Tulfesa. Višinska razlika je znašala 1700 m. Vremenske razmere so bile zelo neugodne, tako da je od 180 prijavljenih tekmovalcev startalo samo 94. Rezultati so bili naslednji: 1. Hans Hauser (Avstrija) v času 18:05,6, 2. Gustav Lantscher (Avstri-

ja) 18:07, 3. Zogg (Švica) 18:13,2, 4. Fenz (Švica) in Zingerle (Avstrija) 18:49,6, 5. Seelos (Avstrija), 6. Gaspero (Avstrija). Kot najboljši Nemec se je plasiral Hassel von Wenzel na 26. mestu, najboljši Američan Lindley na 29., najboljši Bolgar Jurdanov na 61., najboljši Avstralec Mitchell na 63., najboljši Jugoslovian Praček v času 25:38 na 64. in Madžar grof Szapari na 67. mestu. Čarman (Jugoslavija) se je plasiral na 82. mestu, in sicer v času 31:07. Kopinšek in Kukovec pa nista startala.

Najboljši teniški igralci Jugoslavije. Pravkar je bil razglašen seznam najboljših teniških igralcev naše države in je vrstni red naslednji: Gospodje: 1. F. Kukuljevič, 2. F. Schäfer, 3. F. Punčec, 4. Lj. Radovanovič, 5. I. Palada, 6. T. Kukuljevič, 7. Konjevič, 8. Jovanovič, 9. Radovič, 10. K. Friedrich. Dame: 1. Goštiševa, 2. Ravnikarjeva (Ljubljana), 3. Uzelčeva, 4. Maksimovičeva, 5. Blisova, 6. Kovačeva, 7. Nemirowska.

Katera država ima najboljšo nogometno tačo? Francoski sportni list »L'Auto« objavlja rezultat glasovanja o najboljših nacionalnih enajstoricah sveta. Na prvem mestu se imenuje Anglija, ki je dobila 4700 glasov, na drugem sledi Avstrija s 3100 glasov, tretje in četrto mesto zavzema Italija in Madžarska s 1500 glasovi. Nadalje sledijo: Španija s 1400, Ilija, 5. Madžarska, 6. Švica, 7. Češkoslovaška in Nemčija pa s 1100 glasov. Na zadnjem mestu se imenuje Švica z 900 glasovi. Istočasno objavljajo »Pesti Naplo« seznam najboljših evropskih nogometišev s sledečim vrstnim redom: 1. Avstrija, 2. Škotska, 3. Anglija, 4. Italija, 5. Madžarska, 6. Švica, 7. Češkoslovaška, 8. Španija, 9. Holandska in 10. Nemčija. Značilno je, da v francoskih, kakor tudi v madžarskih listih Jugoslavijo sploh ne imenujejo.

Nogometni turnir v korist Pomožne akcije. Mariborski medklubski odbor LNP bo v nedeljo 12. t. m. priredil na igrišču ISSK Maribora nogometni turnir, na katerem bodo sodelovali vsi mariborski klubi. V primeru slabih vremenskih prilik pa se bo turnir odigral prihodnjo nedeljo.

Okultistična visoka šola v Berlinu.

V Berlinu pripravljajo načrt za ustanovitev nemške okultistične visoke šole. Na tem zavodu bi se znanstveno proučevala in razpravljala glavna področja okultizma, predavali pa bodo sami priznani strokovnjaki. V posameznih poglavih tega nauka bodo predavatelji obravnavali predvsem nove metode, izvajali pa bodo tudi eksperimentalna raziskovanja. Predavali bodo o okultistični filozofiji in njeni uporabi v praktičnem življenju. Šola bo opremljena najmodernejše. Filmski seminar mesta Berlina je odstopil okultistom na razpolago svoje prostore. Kot glavni predavatelj in organizator bo fungiral znani berlinski okultist Maks Möcke, ki se je v javnosti že uveljavil s svojimi izrednimi zmognostmi. Tečajji so razdeljeni na tri oddelke, in sicer na javne tečaje, zasebne in posebne tečaje, ki so rezervirani za majhno število posebnih izbrancev.

Einstein o poletu na Mars.

Kakor je znano, biva slavní fizik in matematik Albert Einstein sedaj v Ameriki, kjer ima v raznih mestih predavanja. Te dni je predaval v Washingtonu in razlagal svoje prav utopistične nazore. Med drugim je rekel: »Ljudje bodočnosti bodo nedvomno zavojevali vesemir. Prepričan sem, da bomo kmalu mogli leteti na Mars, samo nekaj bo neprijetno, da se ne bomo mogli več vrniti na zemljo. Da bi mogla enotonska raketa, torej raketno letalo, doseči Mars, bi bilo potrebnih najmanj 20 ton eksplozivnega materiala. Za vrnitev na zemljo bi bilo potrebnih nadaljnjih 10 ton, toda tako ogromnega aparata zaenkrat še ni mogoče skonstruirati.

Trocki toži založnika.

Trocki je vložil tožbo proti nekemu madridskemu založniku, ki je izdal Leninovo biografijo in navedel kot avtorja Trockega. V tej biografiji se opisuje Lenin kot policijski vohun, neodkrit človek, slepar itd. Trockij je dal javno izjavo, da nima o tej knjigi niti pojma, da ni avtor te biografije in da je zato tožil založnika.

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavljajo po skrajno zmernih cenah Založba pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V. Weigl.

KOLESA, GRAMOFONE. Šivalne stroje, otroške vozičke, popravlja dobro in po nizki ceni znana meh. delavnica J. Gustinčič. Lasten zavod za emajliranje in ponikanje

HRANILNE KNJIŽICE za odstop vknjiženega dolga na posestvu išče Franc Pogorelec, posestnik, G. Vižinga, pošta Marenberg. 323

NAGELJČKE, šopke, vence. Kličite telefon 27-66 Jemec, vrtnarstvo. 179

Oglašujte!

Kupim

PISALNI STROJ

kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjen« na upravo »Večernika«. 423

Prodam

SKORAJ NOV SMOKING

za večjega, ne premočnega gospoda, za Din 400.— na prodaj. Naslov v upravi lista. 426

NA PRODAJ

omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovy ulici št. 6, II. nadstr. vrata 19 193

PRODAM

»Universal Schulz« avtomatsko tehtnico za 15 kg, belo, skoraj novo, za polovično ceno, ter la čajno maslo po zmerni ceni (reflektiram na večji odjem). Naslov v upravi »Večernika«. 341

PRODAM

dobro ohranjen, motorno kolo 350 ccm, za polovično cenilno vrednost. Ponudbe na upravo lista pod »2000 Din«. 371

PRODAM

več glasovirjev, kitar, citer, violin, lauto, fotoaparator, mlačni posnemačnik, pohištvo, obleke itd. po najnižji ceni. Grajska starinarina. Trg »vobode« 1. 416

Stanovanje

ZASEBNO DVO- IN TRISOBNO STANOVANJE

s kopalnico in verando od dam, Vprašati Maribor, Smetanova ulica št. 54, v gostilni 405

Pouk

POMAGAJTE BREZPOSEL-NIM!

Uspešne instrukcije daje siromašen brezposeln učitelj. Cenjene ponudbe na upravo pod »Din 8.—« 190

Dve veliki Lutzovi peči

uporabni za pisarne, dvorane ali bančne prostore

ceneno na prodaj

interesenti naj se zgledajo v upravi »Večernika« dnevno med 9 in 10. uro.